

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

канд. хімічних наук, доц.

_____ Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Державне управління економікою

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань _____ 28 Публічне управління

(шифр і назва)

спеціальності _____ 281 Публічне управління та адміністрування

(шифр і назва)

освітні програми _____ Публічне управління та адміністрування

(шифр і назва)

спеціалізації _____

(шифр і назва)

вид дисципліни _____ обов'язкова

(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ Економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету “22” червня 2018 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Заднепровська Ганна Ігорівна старший викладач кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту

Протокол від “20” червня 2018 року № 13

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (Дорошенко Г. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Державне управління економікою» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

Першого рівня вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою дисципліни є розкриття методології, методики та організаційних основ державного управління економіки. Навчальний матеріал ґрунтується на положеннях сучасної економічної теорії і менеджменту, а також Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів державних органів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є розкриття:

- сутності, мети і завдань державного управління економіки;
- теоретичних основ формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави;
- методологічних основ, методів і засобів впливу держави на економічний та соціальний розвиток і соціально-економічні процеси;
- сутності, функцій, методології та методики соціально-економічного прогнозування, державного програмування і макроекономічного планування;
- особливостей державного управління різних сфер господарської та соціальної діяльності;
- світового досвіду державного управління економіки.

1.3. Кількість кредитів:

6 ECTS – для студентів 2-ого курсу, які навчаються за денною та заочною формою навчання

5 ECTS – для студентів 1-ого курсу, які навчаються за денною та заочною формою навчання

1.4. Загальна кількість годин:

180 год. – для студентів 2-ого курсу, які навчаються за денною та заочною формою навчання

150 год. – для студентів 1-ого курсу, які навчаються за денною та заочною формою навчання

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-ий, 2-й	1-ий, 2-й
Семестр	
2-ий, 3-й	2-ий, 3-й
Лекції	
32 год.	4/4 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	2/2 год.
Самостійна робота	
76/46 год.	138/108 год.
Індивідуальні завдання	
30 год./30 год.	30 год./30 год.
10 год./10 год.	-

1.6. Заплановані результати навчання.

В процесі вивчення даного модуля в студентів формуються елементи професійних компетенцій:

- уміти розкрити сутність, мету й завдання державного управління економіки;
- вивчити особливості державного управління різних сфер господарської та соціальної діяльності;
- володіти методологією та методикою соціально-економічного прогнозування, програмування та макроекономічного планування;
- уміти аналізувати та застосовувати на практиці світовий досвід державного управління економіки.
- бути здатним диференціювати проблеми організації державного управління на різних рівнях: національному, регіональному і місцевому;
- володіти сучасними методами розробки і прийняття державних рішень у різних ситуаціях, здатність керувати інноваційними процесами.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Державне управління економіки як чинник економічного розвитку країни

Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою

- 1.1. Вади ринкового саморегулювання
- 1.2. Функції держави в сучасній економіці
- 1.3. Сутність державного регулювання економіки
- 1.4. Методи державного регулювання економіки
- 1.5. Система органів державного регулювання економіки

Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни

- 2.1. Сутність соціально-економічної стратегії
- 2.2. Соціально-економічне прогнозування
- 2.3. Макроекономічне планування
- 2.4. Державне програмно-цільове планування

Тема 3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика

- 3.1. Фінансово-бюджетне регулювання
- 3.2. Податкове регулювання
- 3.3. Регулювання суспільного сектору економіки
- 3.4. Державне замовлення як засіб задоволення державних потреб
- 3.5. Грошово-кредитне регулювання

Тема 4. Структурна та інвестиційна політика

- 4.1. Структура та структурні зрушення в розвитку економіки
- 4.2. Структурний ефект та його вимірювання
- 4.3. Державне регулювання структурних зрушень в економіці
- 4.4. Державне регулювання інвестиційної діяльності

Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика

- 5.1. Науково-технічний прогрес та економічне зростання
- 5.2. Необхідність та сутність науково-технічної політики
- 5.3. Форми та методи реалізації науково-технічної політики
- 5.4. Державне регулювання інноваційних процесів

Розділ 2. Вплив держави на розвиток суспільного сектору економіки країни

Тема 6. Державне регулювання підприємництва

- 6.1. Підприємництво як об'єкт державного регулювання
- 6.2. Роль держави в процесі становлення підприємницького середовища в Україні
- 6.3. Механізм державного регулювання підприємництва
- 6.4. Фінансові важелі державної підприємницької політики

Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

- 7.1. Засади зовнішньоекономічної діяльності
- 7.2. Регулювання торговельної діяльності
- 7.3. Іноземне інвестування
- 7.4. Роль держави в залученні іноземних кредитів

Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції

- 8.1. Необхідність та методи державного регулювання цін
- 8.2. Антиінфляційна політика

Тема 9. Регіональна економічна політика

- 9.1. Регіональна економічна політика, її сутність та завдання
- 9.2. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави
- 9.3. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів
- 9.4. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону

Тема 10. Соціальна політика

- 10.1. Сутність і мета соціальної політики
- 10.2. Основні завдання та показники соціальної політики
- 10.3. Реальні доходи населення та їх регулювання
- 10.4. Регулювання обсягу споживання матеріальних благ і послуг
- 10.5. Регулювання ринку праці та зайнятості населення

Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності

- 11.1. Необхідність охорони навколишнього природного середовища
- 11.2. Принципи та об'єкти охорони навколишнього природного середовища
- 11.3. Державне екологічне регулювання
- 11.4. Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища
- 11.5. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
л		п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Державне управління економіки як чинник економічного розвитку країни												
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою	16/14	4/4	4/4			8/6	11/11	1/1				10/10
Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни	16/14	4/4	4/4			8/6	17/11	1/1				16/10
Тема 3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	16/14	4/4	4/4			8/6	12/12	1/1	1/1			10/10
Тема 4. Структурна та інвестиційна політика	8/8	2/2	2/2			4/4	13/9	1/1				12/8
Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика	12/8	2/2	2/2			8/4	17/9		1/1			16/8
Разом за розділом 1	68/58	16/16	16/16			36/26	70/52	4/4	2/2			64/46
Розділ 2. Вплив держави на розвиток суспільного сектору економіки країни												
Тема 6. Державне регулювання підприємництва	12/6	2/2	2/2			8/2	14/12					14/12
Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	16/12	4/4	4/4			8/4	14/12					14/12
Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції	12/8	2/2	2/2			8/4	14/12					14/12
Тема 9. Регіональна економічна політика	14/10	4/4	4/4			6/2	16/12					16/12

Тема 10. Соціальна політика	10/8	2/2	2/2			6/4	12/10					12/10	
Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності	8/8	2/2	2/2			4/4	10/10					10/10	
Курсова робота	30/30					30/30	30/30					30/30	
Контрольна робота	10/10					10/10							
Разом за розділом 2	112/92	16/16	16/16			40/20	110/98					80/68	
Усього годин	180/150	32/32	32/32			40/40	76/46	180/150	4/4	2/2		30/30	144/108

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Державне регулювання як метод управління економікою	4	1
2.	Стратегія соціально-економічного розвитку країни	4	
3.	Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика	4	
4.	Структурна та інвестиційна політика	2	
5.	Науково-технічна та інноваційна політика	2	
6.	Державне регулювання підприємництва	2	1
7.	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4	
8.	Державне регулювання цін та інфляції	2	
9.	Регіональна економічна політика	4	
10.	Соціальна політика	2	
11.	Державне регулювання природоохоронної діяльності	2	
	Разом	32	2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин (денна // заочна)
1.	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції	20/16 // 84/64
2.	Робота з рекомендованою літературою	22/16 // 60/44
3.	Підготовка до практичних занять	34/14 // 0
4.	Підготовка до написання контрольних робіт	10/10 // 0
5.	Виконання індивідуального завдання (курсової роботи) за курсом «Державне управління економікою»	30 // 30
	Разом	116/86 //174/138

6. Тематика індивідуального завдання

Тематика курсових робіт з дисципліни «Державне управління економікою»:

1. Результати та перспективи процесу роздержавлення та приватизації державної власності в Україні.
2. Організаційно-економічний механізм місцевого самоврядування.
3. Податкова система як інструмент економічної політики держави.
4. Розвиток та організаційно-економічний механізм функціонування вільних економічних зон.
5. Організаційно-економічний механізм функціонування ринку цінних паперів.
6. Організаційно-правові засади державного регулювання інноваційної діяльності.
7. Розвиток сільського господарства та аграрна політика.
8. Розвиток і державне регулювання зовнішньоторговельної діяльності в Україні.
9. Стан і державне регулювання іноземного інвестування національної економіки.
10. Організаційно-правові засади та механізм приватизації державних підприємств.
11. Організаційно-економічний механізм державних закупівель.
12. Стан і державне регулювання іноземного кредитування національної економіки.
13. Грошовий ринок і грошово-кредитна політика.
14. Ціновий моніторинг і цінова політика.
15. Інвестиційний процес та інвестиційна політика.
16. Макроекономічний розвиток України, прогнозування реального ВВП.
17. Інфляційний процес в Україні та прогнозування інфляції.
18. Державний бюджет і бюджетна політика.
19. Розвиток підприємницької діяльності та регуляторна політика.
20. Розвиток торгівлі та державне регулювання кон'юнктури споживчого ринку.
21. Розвиток ринку праці та державне регулювання зайнятості населення.
22. Регіональний розвиток і регіональна політика.
23. Розвиток промисловості та промислова політика.
24. Розвиток житлового господарства та житлова політика.
25. Рівень життя населення та державна політика соціального забезпечення.
26. Економіка та розвиток сфери охорони здоров'я.
27. Програмування соціально-економічного розвитку регіону.
28. Програмування соціально-економічного розвитку країни.
29. Економіка і розвиток соціальної сфери.
30. Економіка та розвиток паливно-енергетичного комплексу.

31. Система національних рахунків в Україні.
32. Економіка та розвиток комунального господарства міста.
33. Науково-технічний розвиток і науково-технічна політика.
34. Екологічна ситуація та екологічна політика.
35. Ринок страхових послуг та державне регулювання його.
36. Митно-тарифна політика та захист внутрішнього ринку.
37. Фінансове програмування як метод макроекономічної політики.
38. Економіка та розвиток певної галузі господарства.
39. Науково-технічна та інноваційна політика.
40. Структурні зрушення та їх вплив на розвиток промисловості.
41. Механізм управління державними корпоративними правами.

7. Методи контролю

1. Перевірка домашнього завдання.
2. Опитування за темою лекції.
3. Написання термінологічних диктантів.
4. Перевірка та приймання індивідуального завдання (курсової роботи).

8. Схема нарахування балів

Нарахування балів для студентів, які навчаються за денною формою навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання		
T1	2,0	T6	2,0		30	60	40
T2	2,0	T7	2,0				
T3	2,0	T8	2,0	10			
T4	2,0	T9	2,0				
T5	2,0	T10	1,0				
-----		T11	1,0				

Нарахування балів для студентів, які навчаються за денною формою навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання		
T1	5	T6			30	60	40
T2	5	T7					
T3	10	T8					
T4	10	T9					
T5		T10					
-----		T11					

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Баклан О. До класифікації функцій державного регулювання в економічній сфері. // Підприємництво. Господарство. Право. – 2010. - № 7. С. 34 – 37.
2. Гурне П. Державне управління. - К: Основи, 1993. - 266 с.
3. Державне регулювання економіки. – К., «Атака». 2000.- 144 с.
4. Державне регулювання економіки. КНЕУ. – К., 2005. – 87 с.
5. Кушнір І. Функціональний аспект державного регулювання економіки // Підприємництво. Господарство. Право. – 2008. - № 8. С. 15 - 18.
6. Державне регулювання регіональної економіки. Харків. «Одісей». 2003.- 155 с.
7. Корж М.В. Особливості і проблеми розвитку національної економіки в умовах глобалізації // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – № 2. С. 70-75
8. Лившиц А.Я. Введение в рыночную экономику - М.: Станкит, 2002, - Т.1-2. – 56 с.
9. Мельник А.Ф. Державне регулювання економіки. К., 1994. – 165 с.
10. Мосин В.Н., Крук Д.М. Основы экономического и социального прогнозирования. - М.: Высш.школа., 1985. – 233 с.
11. Носкова И.Я. Международные валютно-кредитные отношения : Учебн. пособие. М.: Банки и биржи., 1995. – 122 с.
12. Панасюк Б.Я., Державне регулювання економіки як мистецтво. // Фінанси України. – 2008. - № 5 .С 43-55.
13. Первозванский А.А., Первозванская Т.Н. Финансовый рынок: расчет и риск. М.: Инфра-М, 1994. – 103 с.
14. Практикум з прогнозування і державного регулювання економічного і соціального розвитку / за ред. Мельник А.Ф.: Навч. посібник. - К., 1995. – 98 с.
15. Савіцкий О. Державне регулювання економіки. // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. – С. 153-156.

16. Сарана О.Ю. Зміна економічних функцій держави під впливом глобалізації світової економіки // Економіка, Фінанси. Право. – 2009. - № 12. – С. 5-7
17. Райт Г. Державне управління. - К.: Основи, 1994. – 138 с.
18. Хайне П. Экономический образ мышления.- М.: Новости, 1991. – 88 с.

Допоміжна література

1. Бодров В. Г. Державне регулювання інноваційної модернізації промислового комплексу України : наукове видання / В. Г. Бодров, М.В. Гаман, В. О. Гусєв. – К. : НАДУ, 2010. –73 с.
2. Бюджетна політика у контексті соціально-економічного розвитку України : у 6 т. / редкол.: М.Я. Азаров (голова) та ін. Т. 5. Реформування міжбюджетних відносин і зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування / М.Я. Азаров, Ф.О. Ярошенко, В.Г. Бодров (кер. авт. кол.) та ін.– К. : НДФІ, 2004. –400 с.
3. Бюджетний кодекс України (зі змінами, внесеними згідно із законами) No 1275-VI від 16.04.2009 // Відомості Верховної Ради. –2009. –No 38. –С. 534.
4. Геєць В. М. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посібн. / В. М. Геєць та ін. ; за ред. А. А. Мазаракі. –К. :Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. –279 с.
5. Господарський кодекс України від 09.01.2007р. No549-V // Відомості Верховної Ради. –2007. –No 12. – С. 106.
6. Економічна теорія: Макро-та мікроекономіка : підручник / за ред. З.Ватаманюка, С. Панчишина. –К.: ВД "Альтернативи", 2005. –606 с.
7. Запатріна І. В. Розвиток системи державного капітального інвестування в Україні / І. В. Запатріна // Фінанси України. –2009. –No4. –С. 53–64.
8. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : курс лекцій / О. І.Ковтун. –К.: Ліра-М, 2012. –388 с.
9. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : практикум/ О. І. Ковтун. – К.: Ліра-М, 2012. –340 с.
10. Конституція України. –К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 1996. –142 с.
11. Піхоцький В. Ф. Ефективність бюджетної політики як інструмент соціально-економічного розвитку України / В. Ф. Піхоцький // Фінанси України. –2010. –No 2. –С. 30–37.
12. Про зайнятість населення: Закон України No 1725-VI від 17.11.2009 // Відомості Верховної Ради України. –2010. –No 8.–С. 54.
13. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності :Закон України No 4231-VI від 13.01.2012 // Відомості Верховної Ради України. –2011. –No 1. –С. 154.
14. Про інвестиційну діяльність: Закон України No 3461-VI від 02.06.2011 // Відомості Верховної Ради України. –2011. –No 51. –С. 578.
15. Про інноваційну діяльність Закон України No 3715-VI від 08.09.2011 // Офіційний вісник України. –2011. –No 77. –С. 14.

16. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва України : Закон України No 4618-VI від 22.03.2012 р. // *Голос України*. – 2012. – No 70. – С. 12.
17. Щетинін А. І. Політична економія : підручник/ А. І. Щетинін. – К. : ЦУЛ, 2011. – 480 с

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Балабан О. Р. Державне регулювання інноваційної діяльності [Електронний ресурс] / О.Р. Балабан. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/15_3/244_Valaban_15_3.pdf.
2. Башнянин Г.І. Регулювання економічних систем і його типи [Електронний ресурс] / Г.І. Башнянин, Г.С. Третьак, О.М. Мартин. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/17_2/135_Basznyanyn_17_2.pdf.
3. Зайдель М. І. Економічна політика незалежної України: деякі підсумки та перспективи [Електронний ресурс] / М. І. Зайдель. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Grani/2012_1/40.pdf.
4. Кульчицький Б. В. Методологічні проблеми типологізації економічних систем суспільства [Електронний ресурс] / Б.В. Кульчицький. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/lglpdp/2002_27/135_Kulczycki_LG_27.pdf.
5. Кульчицький Б. В. Типологізація економічних систем на основі уточнюючих об'єктивних критеріїв [Електронний ресурс] / Б.В. Кульчицький. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/13_2/198_Kulczycki_13_2.pdf.
6. Лапчук Я Зміст і цілі грошово-кредитної політики [Електронний ресурс] / Я. Лапчук. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/Lapczuk.pdf>.
7. Лозова О. Роль грошово-кредитної політики в стимулюванні інноваційного розвитку вітчизняної економіки [Електронний ресурс] / О. Лозова. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gev/2011_2.pdf.
8. Лютий І. О. Теоретико-методологічні засади бюджетної політики держави / Ш. О. Лютий // *Фінанси України*. – 2009. – No 12. – С. 13–19.
9. Малига В. А. Регуляторна політика як напрям вдосконалення правового регулювання господарських відносин [Електронний ресурс] / В. А. Малига. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Nashp/2011_1_2/Maluga.pdf.
10. Мордвінов О. Г. Досвід формування механізму регуляторної політики в США та можливості застосування його в Україні [Електронний ресурс]
11. / О. Г. Мордвінов, М. А. Погрібняк. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Ptdu/2011_2/files/PD211_28.pdf.
12. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.portal.rada.gov.ua.35>.

- 13.Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку. –
Режим доступу : <http://in.ukrproject.gov.ua>.
- 14.Офіційний сайт Державного комітету статистики України.–Режим доступу
: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 15.Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. –
Режим доступу :<http://www.me.gov.ua>.
- 16.Офіційний сайт Міністерства фінансів України. –Режим доступу
:<http://www.minfin.gov.ua>.
- 17.Павлішенко І. Б. Державне регулювання підприємництва в Україні:
напрямки та пріоритети [Електронний ресурс]/ І. Б. Павлішенко. –Режим
доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/17_1/258_Pawliszenko_17_1.pdf.